

24. 2. 2005

ID: 31094

Revokace usnesení valné hromady o vstupu společnosti do likvidace

Před účinností novely obchodního zákoníku provedené zákonem č. [370/2000](#) Sb. neumožňoval obchodní zákoník, aby valná hromada akciové společnosti revokovala své usnesení o vstupu společnosti do likvidace.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 185/2003-92, ze dne 21.8.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci návrhu Doc. Ing. Z. Č., DrSc., zast. JUDr. I. K., advokátem, o neplatnost usnesení valné hromady H. p. h., a.s. v likvidaci, zast. JUDr. T. P., advokátem, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 54 Cm 28/2001, o dovolání H. p. h., a.s. likvidaci, proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. listopadu 2002, čj. 14 Cmo 267/2002-74, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Napadeným usnesením potvrdil odvolací soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11.7.2002, čj. 54 Cm 28/2001-41, kterým tento soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady H. p. h., a.s. likvidaci (dále jen „společnost“) konané dne 18.12.2000, jímž valná hromada rozhodla o zrušení rozhodnutí valné hromady společnosti ze dne 20.8.1997 o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace.

Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, která mají oporu v provedeném dokazování a která odvolatel nezpochybil.

Dále pak dospěl k závěru, že argumentace odvolatele neobstojí. V době konání napadené valné hromady obchodní zákoník ani stanovy navrhovatelky neupravovaly možnost zrušení rozhodnutí valné hromady o zrušení společnosti s likvidací (dále jen „vystoupení z likvidace“). Vystoupení z likvidace, představující zásadní změnu v postavení a právních poměrech společnosti, by muselo být (také s ohledem na právní jistotu zúčastněných subjektů, zejména akcionářů společnosti) upraveno právním předpisem výslovně (jak je tomu v obchodním zákoníku ve znění účinném od 1.1.2001. Bez této úpravy nemohla valná hromada o vystoupení z likvidace rozhodnout, neboť k tomu chyběl právní podklad. Sporné rozhodnutí valné hromady je tak neplatné pro rozpor s § 187 obchodního zákoníku, ve znění platném do 31.12.2000 (dále též jen „obch. zák.“).

Z uvedených důvodů odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně.

Proti usnesení odvolacího soudu podala společnost dovolání. Co do jeho přípustnosti odkázala na ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“). Za dovolací důvod označila nesprávné právní posouzení věci. Za zásadní právní otázku pokládá dovolatelka otázku, zda společnost, která vstoupila do likvidace na základě vlastního rozhodnutí, ustanovila likvidátora a tento likvidátor byl nahrazen pozdějším rozhodnutím soudu, může rozhodnutí o likvidaci zrušit.

V dovolání uvedla, že odvolací soud založil své rozhodnutí na tom, že valná hromada nemohla

přijmout rozhodnutí o vystoupení z likvidace, protože to nenáleželo do její působnosti taxativně vymezené v § 187 obch. zák., ani je do této působnosti nesvěřovalo jiné ustanovení obchodního zákoníku či stanovy společnosti, podle ustanovení § 187 písm. k) obch. zák. Dovolatelka dovozuje, že kogentnost jakéhokoli ustanovení zákona znamená pouze to, že pokud zákon určitým způsobem normativně upravuje určitou právní otázku, není možné takovou úpravu dohodou vyloučit či změnit. Jestliže však „určitá otázka není zákonem řešena ani upravena, nelze ji řešit za použití obecných interpretačních pravidel a neznamená to ani, že nelze vstoupit do pozitivně normativně neupraveného druhu právního vztahu či provést pozitivně neupravený právní úkon.“

Dovolatelka se „v této souvislosti dovolává především základních ústavních principů Ústavy České republiky“ (dále jen „Ústava“) „a Listiny základních práv a svobod“ (dále jen „Listina“). „Podle článku 2 odst. 4 Ústavy, může každý občan činit co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen co zákon neukládá. Podle článku 2 odst. 3 Listiny může, činit každý, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“ V této souvislosti dovolatelka odkazuje na názor Ústavního soudu vyjádřený v ÚS 158/93 ve vztahu k právu zaměstnavatele vymáhat vůči zaměstnanci porušení určité dohody neupravené v zákoně, ve které Ústavní soud dovodil, že ustanovení článku 2 odst. 3 listiny je významné potud, že je pojistkou svobody a současně pojistkou proti totalitizaci společnosti, jíž je vlastní snaha o znormování pokud možno všech oblastí života.

Dovolatelka dovozuje, že začleněním výslovné úpravy možnosti vystoupit z likvidace do obchodního zákoníku od 1.1.2001 zákonodárce pouze doplnil do právního předpisu nedostatek pozitivní právní úpravy s tím, že „že takové oprávnění zde bylo od samého počátku účinnosti obchodního zákoníku.“

Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., není však důvodné.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je závěr dovolacího soudu, že napadené rozhodnutí je zásadního významu, tedy že právní otázka řešená v rozhodnutí odvolacího soudu, má pro rozhodnutí o věci určující význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem dovolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam, se jedná zejména tehdy, jestliže řeší právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem.

Za otázku zásadního právního významu uznal dovolací soud otázku, zda před účinností novely obchodního zákoníku provedené zákonem č. [370/2000](#) Sb. umožňoval obchodní zákoník, aby valná hromada akciové společnosti revokovala své usnesení o vstupu společnosti do likvidace.

Dovolací soud dospěl k závěru, že takový postup možný nebyl. Dovolatelka v odůvodnění dovolání argumentuje výkladem významu kogentních ustanovení právních předpisů a ustanoveními článku 2 odst. 4 ústavy a článku 2 odst. 3 listiny. Z toho pak dovozuje, že nezakazuje-li obchodní zákoník výslovně určitý postup, týkající se subjektů v něm upravených, jde o postup možný a dovolený. Tento závěr dovolatelky není správný. Jak již Nejvyšší soud uzavřel v usnesení ze dne 21.7.1999, sp. zn. 32 Cdo 294/99, týkajícím se přeměny investičních fondů na akciové společnosti s jiným předmětem podnikání, závěr o tom, že z ustanovení čl. 2 Listiny základních práv a svobod (podle kterého každý může činit co není zákonem zakázáno a nikdo není nucen činit, co zákon neukládá) vyplývá, že pokud zákon (v projednávané věci obchodní zákoník) neobsahuje výslovný zákaz určitého postupu, je tento

postup dovolený, není vždy správný.

Nedovolenost určitého jednání nemusí právní předpis upravovat vždy výslovně, ale může vyplynout z kontextu jednotlivých ustanovení příslušného právního předpisu (či více předpisů). Tak tomu je v projednávané věci, kdy lze nedovolenost vystoupení z likvidace dovodit jednak z úpravy § 187 obch. zák., jak to učinil odvolací soud, jednak z úpravy § 68 obch. zák.

Spíše než důsledky kogentnosti úpravy ustanovení § 187 obch. zák. (úprava, jak patrně z dalšího, není kogentní v celém rozsahu, když připouští rozšíření působnosti valné hromady ve stanovách) je třeba se zabývat tím, že působnost valné hromady akciové společnosti je v tomto ustanovení vymezena taxativním výčtem případů, o kterých může valná hromada rozhodovat. Jinak řečeno, valné hromadě přísluší rozhodovat o všem, co jí do působnosti svěřuje ustanovení § 187 nebo jiné ustanovení obchodního zákoníku (a je třeba dodat, že její působnost by mohl rozšířit i jiný zákon) anebo stanovy akciové společnosti; jakékoli jiné rozhodnutí však do působnosti valné hromady nepatří a valná hromada o něm nesmí rozhodovat.

K závěru o tom, že valná hromada nemohla před 1.1.2001 rozhodnout o vystoupení společnosti z likvidace, lze dospět nejen proto, že ustanovení § 187 obch. zák. nesvěřovalo do působnosti valné hromady rozhodnutí o vystoupení společnosti z likvidace, ale ke stejnému závěru bylo možno dospět výkladem ustanovení § 68 obch. zák. upravujícího zánik obchodních společností. Podle tohoto ustanovení je důsledkem rozhodnutí valné hromady o vstupu společnosti do likvidace zrušení společnosti. Důsledkem zrušení společnosti pak je to, že společnost nadále nesmí vyvíjet jinou činnost, než činnost směřující k vypořádání již existujících závazků a vymožení dluhů, rozdělení případného likvidačního zůstatku a zániku společnosti výmazem z obchodního rejstříku. Byla-li již společnost zrušena, tj. došlo-li k první fázi jejího zániku, musí logicky celý proces zániku nastartovaný rozhodnutím o zrušení společnosti co nejrychleji a nejrationálněji postupovat k vytčenému cíli. (K tomu viz též Pelikánová I., Komentář k obchodnímu zákoníku, 2. díl, 2. vydání, Linde 1998.)

Výslovné ustanovení zákona upravující možnost proces zrušení a likvidace akciové společnosti ukončit a znovu nastolit původní stav, by nepochybně mohlo umožnit návrat společnosti do původního stavu. Takové ustanovení však obsahuje až úprava účinná od 1.1.2001, i ta však váže možnost ukončení již zahájeného procesu likvidace na to, že společnost dosud nedospěla do takové fáze likvidace, kdy by bylo z ekonomického i právního hlediska zvrácení již nastalého stavu neúnosné.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu je správné, Nejvyšší soud dovolání podle ustanovení § 243b odst. 2 věta první o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)